

РОЛЬ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

*Курепін В.М. старший викладач кафедри методики професійного навчання.
Миколаївський національний аграрний університет*

В статті звернена увага на деякі аспекти переосмислення завдань, методів та способів формування інженерно-технічного мислення у студентів та основні шляхи його інтегрування. Розглянуте важливість формування в період навчання у закладах вищої освіти як професійної, так і особистісної складової компетенцій майбутніх фахівців.

В останні роки на багатьох підприємствах відбуваються значні зміни, у тому числі поступова модернізація виробництва з переоснащенням виробничих потужностей і впровадженням нових технологій, розширення обсягів виробництва. Такі зміни викликають збільшення попиту на кваліфіковані кадри. Тому на сьогоднішній день для закладів вищої освіти одним із найважливіших напрямів підготовки майбутніх фахівців технічного профілю (агроінженерів, інженерів-педагогів, інженерів-енергетиків) є компетентісна стратегія, яка пов'язана із формуванням професійної компетентності фахівців з вищої освіти.

Втілення в життя реформаторських нововведень у вищій освіті України вимагає суттєвого переосмислення завдань, методів та способів формування інженерно-технічного мислення у студентів. Інженерно-технічного мислення – це особливий вид мислення, що формується й виявляється під час вирішення інженерних завдань, який дає змогу швидко, точно та оригінально вирішувати поставлені завдання. Воно спрямоване на задоволення технічних потреб у знаннях, способах та прийомах з метою оптимального використання технічних засобів та розробки технологій у галузі агропромислового виробництва.

У сучасному суспільстві умови формування ринку праці визначають вимоги до якості і результатів сучасної професійної освіти – професіоналізму фахівця, його конкурентоспроможності, до розвитку

професійних якостей особистості. Перспектива розвитку професійної освіти пов'язана з тим, що за період навчання в закладах вищої освіти майбутній фахівець може не лише опанувати систему професійних компетенцій, але і придбати інтегральні особистісні характеристики, що відображають уміння людини жити і ефективно діяти в суспільстві.

Для формування інженерно-технічного мислення необхідно інтегрувати фундаментальні й професійні знання. Основні шляхи інтегрування можна реалізувати через розгляд взаємозв'язку між сучасними досягненнями фундаментальних наук і прогресивними технологіями в професійній сфері. Але ж не менш важливими є використання на лабораторних і практичних заняттях питань і завдань, пов'язаних з майбутньою спеціальністю; організація та проведення самостійних міні-досліджень, що поєднують знання декількох дисциплін; проведення аналізу освоєння студентами матеріалу загальнотехнічних дисциплін через призму їх прикладного застосування. У цьому плані важливим аспектом формування інженерного мислення майбутніх фахівців технічного профілю постає зміст їхньої професійної підготовки.

Можна говорити про важливість формування в період навчання у ЗВО як професійної, так і особистісної складової компетенцій майбутніх фахівців. Динамічні зміни життя, поява нової інформації та темпи її нагромадження, зумовлюють потребу в фахівцях, здатних адаптуватися до нових вимог сучасного середовища. Якщо професійна компетенція може бути представлена як здатність успішно діяти на основі практичного досвіду, вміння і знань при вирішенні завдань професійного роду діяльності, приймати ефективні рішення при здійсненні професійної діяльності, то особистісна компетенція представляє собою набір психологічних якостей, які забезпечують ефективну поведінку людини в певній діловій ситуації. Це вміння вчасно мобілізуватися, вчитися і перенавчатися, адекватно сприймати і аналізувати інформацію.

Формування професійної та особистісної компетенцій відбувається на заняттях виробничого навчання, набувається необхідна кваліфікація, виховується дисциплінованість, відповідальність та любов до праці. Професійна та практична підготовка студентів здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, на підприємствах під час виробничої практики. Виробнича практика є складовою частиною навчального плану і є обов'язковою для кожного студента.

Під час проходження виробничої практики студенти беруть безпосередню участь у процесі реального виробництва та надання послуг відповідно за профілем майбутньої професії, вирішують завдання, які пов'язані з вивченням специфіки процесу виробництва, встановленням зовнішніх та внутрішніх зв'язків виробництва, ознайомлюються з технологічними процесами, тенденціями розвитку підприємства, вивчають та аналізують основні показники виробничої діяльності підприємства, набувають досвід винахідницької діяльності. Мета професійно-практичної підготовки – це практичне застосування отриманих знань, формування професійних компетенцій.

Зміст професійної практичної підготовки визначається у відповідності до кваліфікаційних вимог, що знаходять відображення у змісті навчальних планів і програм спеціальності. Можна виділити такі найбільш суттєві вимоги до розробки змісту навчання майбутніх фахівців технічного профілю:

- відповідність змісту сучасним потребам держави, галузі і суспільства;
- відповідність підходів до формування змісту принципам розробки державних освітніх стандартів (компетенцій);
- відповідність змісту вимогам до рівня вищої освіти як одного із ступенів фахової підготовки майбутніх агроінженерів, інженерів-педагогів, інженерів-енергетиків.

Оволодіння професійними та особистісними компетенціями, потрібними на ринку праці, дозволяє майбутнім фахівцям технічного профілю, спираючись на підприємливість, самостійно вибудувувати свою професійну кар'єру, усвідомлено вибирати вид професійної діяльності, який найбільшою мірою відповідає їхнім особистісним якостям.

Таким чином, можна зробити наступні висновки: втілення в життя реформаторських нововведень у вищій освіті України вимагає суттєвого переосмислення завдань, пов'язаних із формуванням професійної компетентності фахівців з вищою освітою. Інженерне мислення постає як процес цілеспрямованого, опосередкованого та узагальненого усвідомлення, результатом якого є ефективне й раціональне вирішення тієї чи іншої інженерно-технічної проблеми. До його структури входять технічне, конструктивне, дослідницьке мислення. Формування такого мислення студентів повинно відбуватись при спеціальній організації вивчення дисциплін, за якої враховують специфіку професійної діяльності майбутніх фахівців технічного профілю (агроінженерів, інженерів-педагогів, інженерів-енергетиків) за рахунок включення у навчальний процес завдань з технологічним змістом. Такі завдання спрямовані на підвищення ролі виробничого навчання у системі підготовки майбутніх фахівців технічного профілю.

Список використаних джерел

1. Горбунова К.М. Сучасні технічні засоби навчання в процесі викладання загально-технічних дисциплін / Горбунова К.М., Рябоконт О.В.// Зб. Тези доповідей Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу. – 2009.
2. Горбунова К.М., Курепін В.М. Комплексна безпека підприємств, як складова системи управління: зб. наук. праць Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. I Всеукраїнська наукова конференція. Миколаїв: Торубара В.В., 2018. С. 22-24.

3. Літвінчук С.Б. Формування професійних компетенцій майбутніх фахівців. (Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (Професійна педагогічна освіта: теорія, досвід, перспективи), (м. Рівне, 26-27 жовтня 2017р.) / Рівненський гуманітарний університет, 2017 – С. 59 – 65).
4. Літвінчук С.Б. Моделювання змісту і оновлення цілей навчання технічним дисциплінам у вищій школі. (Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: «Психологія і педагогіка на сучасному етапі розвитку наук: актуальні питання теорії і практики». 15-16 грудня 2017 р., м. Одеса, громадська організація «Південна фундація педагогіки», 2017 – С. 95 – 98).